



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina**

**Pirhing, Ehrenreich**

**Dilingæ, 1690**

Sectio III. De causis, quæ delegari possunt, & de forma seu modo delegandi.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

## SECTIO III.

*De causis, qua delegari possunt, & de forma seu modo delegandi.*

## §. I.

*Quæ causæ delegari possunt, vel non?*

**O**Mnes illæ causæ, quæ ad ordinariam iurisdictionem delegantis pertinent, delegari ab his possunt, non autem illæ, quæ sunt alienæ iurisdictionis; sicut enim illas, non autem has potest iudicare per se, ita potest illas etiam, non autem has alijs iudicandas ex nomine suo committere, quin imò non tantùm ea, quæ iurisdictionis sunt, sed etiam ea, quæ sunt ordinis, delegari possunt, dummodo is, cui demandantur, competentem ordinem habeat, cum potestas ea exercendi, quæ sunt ordinis, non ex sola verbali commissione, sed ex reali consecratione dependeat.

## §. II.

*An causæ meri & mixti imperij delegari possint?*

**Q**uamvis putent aliqui discrimen ali-quod esse inter jus civile, & jus Canonicum, quoad delegationem mixti, & meri imperij causarum, ita ut iuxta sacros Canones velint universim omnes causas utriusque imperij delegari posse, non autem iuxta jus civile, probabilius tamen putant alij, nullum inter utrumque jus discrimen esse, & delegari de jure scripto regulariter non posse meri & mixti imperij causas; delegationem autem, quæ à jure Canonico circa quasdam meri aut mixti

imperij causas fit, specialem tantùm esse, ob specialem aut fidei favorem, aut irregularitatis periculũ concessam. Quidquid tamen sit de iure scripto, hodie ex generali consuetudine indistinctè omnes causæ meri & mixti imperij delegari solent, etiam capitales, ut testantur *Iulius Clarus, Wesenbecius, alijque*, ita ut illis etiam, quibus subdelegandi potestas convenit, has omnes sibi delegatas, criminales etiam, subdelegare conveniat, nisi appareat personæ industriam fuisse electam, quam putant aliqui semper in causis criminalibus commissis & delegatis electam, ut in praxi nunquam hæ causæ subdelegari possint, ob earum arduitatem; ex quo capite etiam nunquã censetur, in generali concessione totius iurisdictionis civilis & criminalis etiam cum merito & mixto imperio à Principe facta, eas etiam causas concessas esse, quæ ad primum gradum meri & mixti imperij pertinent, iuxta regulam *iuris* 18. in 6. quæ autem in specie ad utrumque hoc imperium pertineant, infra dicetur, *tit. 31.*

## §. III.

*De causis delegatis ratione Dignitatis, vel officij, non persone.*

**C**ui facta est causarum etiam Summo Pontifici reservatarum commissio, sive voluntariæ, sive contentiosæ iurisdictionis illæ sint, ratione officij sui ordinarij, aut dignitatis, ita ut hæc potestas perpetuò annexa sit officio tali aut dignitati, potest eam nõ tantùm in casibus particularibus, sed generaliter etiam alteri committere, nisi electa fuisset personæ industria; aut magnis adminiculis negotium illud opus habeat, prout sumitur *ex c. ult. de off. iud. ord. junct. gloss. V. casibus*



*casibus*; quia taliter concessa Dignitas, aut officio potestas conferitur non tam delegata, quam ordinaria, quæ delegari potest. Quod ipsum etiam dici debet de commissione facta alicui nudi cuiusdam ministerij, aut solius executionis, quæ delegari quidem non potest, si personæ facta sit, delegari tamen potest, si officio, aut Dignitati facta sit.

## §. IV.

*Quæ formâ, & modo fieri possit vel debeat delegatio?*

Quod modus delegationis, quæ communiter etiam formam appellant, in procedendo à Iudice delegato observandus, varius esse possit, ex dictis jam patet: sicuti autem modus hic præscriptus diligenter, & necessariò, non tantum à Iudice delegato, sed etiam subdelegato observari debet, ad valorem processûs, juxta *c. cum dilecta 32. rescript*; & *l. diligenter 5. ff. mandati*. ita etiam non semper annullatur processus, v. g. vel collatio, etiam si forma præscripta observata non fuerit, casu quo scilicet non tam à delegante nova forma præscribitur, quæ plerumq; processui substantialis habetur, sed eius tantum formæ, quæ à jure communi requiritur, mentio fiat, ita ut magis habeat speciem commotionis, quam substantialis formæ clausula talis: & hinc etiam si delegetur v. g. Cajo potestas conferendi certi beneficii Titio, si idoneus sit, collatio tamen valida erit, etiam si non est ex mente juris communis, substantialis, sed tantum accidentalis. Quod si tamen ad eosdem Iudices in eadem causâ diversæ literæ impetratæ sint, quæ sibi invicem quoad substantiam contrariantur, neque

*Compend. Pinning.*

ulla in posterioribus priorum fuerit facta mentio, suspensa manet utriusq; rescripti talis executio, donec Summus Pontifex consulatur, & de mente illius certior habeatur notitia *c. sanè 2. h. t.* ne fiat alicui præiudicium.

## §. V.

*De interpretatione, & probatione mandati delegantis.*

Non tam verba, quam mens delegantis respicienda est in literarum commissionis explicatione: & hinc talia mandata nõ explicanda sunt, ut alteri præiudicium inferatur, ita ut improprie potius verba accipienda sint, quam ut alteri fiat præiudicium, (nisi expresse, & cum derogatione juris alicui fiat commissio) licet motu proprio literæ illæ emanarent, & agatur tantum de jure ad rem alteri adimendo: neque excluduntur exceptiones legitimæ ac rationabiles, etiam si in forma mandati iubeatur Iudex delegatus procedere, & iudicare, nullâ exceptione admittâ (non enim per mandata talia generalia vult tollere juris ordinem, & graviter juri partium præiudicare, princeps delegans; sed de illis tantum irracionabilibus, & frivolis exceptionibus talis clausula intelligenda est, quæ tantum ad morandum iudicium interponuntur, si tamen adjecta clausula diceret, nullam quantumvis rationabilem exceptionem admittendam, servanda esset forma mandati talis, & nulla admitti deberet exceptio, cum constet de voluntate Principis delegantis, qui ex plenitudine potestatis derogare potest juri communi, præsertim si alia media sint partibus Cappellationis. v. g. implorationis officij



officij &c.) quibus se defendere possint.

Vt fides delegato Iudici habeatur de accepta potestate, & parendum illi sit necessarium, debet in forma authentica delegationis suæ mandatum exhibere, vel aliter certam illius fidem facere (per exemplum. v.g. ex originali auctoritate legitima desumptum, per testes) si hoc ab illo petatur, *c. cum in iure 31. h. t. & c. cum contingat 24. de rescripti.* (neque enim factum, vergens in præjudicium alterius, præsumi debet, sed probari) ita ut concessa per delegatum, qui non probavit legitimè suam delegationem sive commissionem, quamvis exhibitio & probatio talis petita fuerit ante litem contestatam, sit ipso iure nulla, tanquam facta à non habente iurisdictionem legitimam.

#### SECTIO. IV.

### De officio & potestate Iudicis delegati.

#### §. I.

#### De potestate iudicandi, & puniendi concessâ iudici delegato.

Quod possit ipse Episcopus etiam, contra quem iudex delegatus datus est, ab habente iurisdictionem in Episcopum talem, quamvis ille non sit de iurisdictione ordinariâ delegati, in causa delegata, rebellis haberi, & contumax, ac secundum qualitatem delicti, & personæ circumstantiam, à iudice delegato puniri (per sententiam. v.g. suspensionis, interdicti, in totam etiam civitatem Episcopalem, vel diocesin po-

siti, si alium temporalem dominum non habeat *arg. c. si sententiam 16. de sens. ex. com. in 6.*) *ex c. 2. sanè b. t.* habetur, cum in tali casu delegatus, qui vices delegantis Papæ v.g. agit, sit superior illo, contra quem delegatio facta est: & hinc non facile contra delegatum à Pontifice, si in possessionem mittere velit aliquem, vel suæ commissionis, violenter agere debet Episcopus, quamvis sciat, illum in possessionem mittendum, legitimè institutum non esse, sed precibus tantum apud hunc delegatum instare potest, ne talis immisio fiat, priusquam de toto negotio consulari Pontifex *c. si quando 8. h. t.* quin etiam in omnes illos potestatem suam exercere potest, qui iurisdictionem sibi delegatam, & causæ processum impedire, vel turbare volunt, quamvis in mandato seu delegatione, de his expressum nihil sit, ut constat *ex c. 1. h. t. junct. gloss. in casu & partes contumaces, si citatæ contumaciter comparere nolint, punire, & excommunicare juxta c. prater ea 5. h. t.* possit; cum commissa causâ censeatur etiam alia commissa, quæ ad causæ talis expeditionem pertinent, & hinc ipse etiam delegati erit, nuntios, ministros, aliosque officiales, ad causæ suæ expeditionem constituere; neque enim ut sic excedere mandati fines dicendus est delegatus, cum ille, qui mandat Principale, causæ scilicet expeditionem, necessarium etiam mandare censeatur annexa, & accessoria ad causam expediendam requisita gloss. fin. in *rel. c. prater ea*, nisi specialem commissionem requirerent, aut aliter essent iurisdictionis, ad causam delegatam nihil pertinentis; quod ipsum etiam de subdelegatis legitimè dicendum est.